

FRANKRIKE 1815–1848

De bakomliggande orsakerna till revolutionen låg i de politiska omdaningar i Frankrike som följde efter Napoleonkrigens slut. Segrarmakterna hade på Wienkongressen 1814 återinsatt det under franska revolutionen störtade kungahuset Bourbon på tronen, men samtidigt påtvingat landet ett konstitutionellt fördrag som överförde den lagstiftande makten till riksförsamlingen och dessutom bevarade en serie medborgerliga rättigheter som hade införts under revolutionen. Därmed var grunderna lagda för en konflikt mellan reaktionära element inom kungahuset, som inte ville se sitt traditionella maktutövande inskränkt av någon författning, och de franska medborgarna, som inte ville att franska revolutionens framsteg skulle hotas. Under den så kallade bourbonska restaurationen (1814–1830) fortsatte spänningarna rörande den konstitutionella monarkins utformning, spänningar som eskalerade efter den djupt konservativa Karl X:s kröning år 1824. I parlamentet växte liberalernas motstånd mot ultraroyalisternas inskränkningar av de medborgerliga fri- och rättigheterna.

1829 befann sig Frankrike i regeringskris efter att den moderate konseljpresidenten greve Jean-Baptiste de Martignac tvingats avgå till förmån för den ultraroyalistiske hertig Jules de Polignac. Karl X såg den liberala majoriteten i Deputeradekammaren som ett hot mot riket och beslöt sig därför för att rensa kammaren på motståndare. För detta ändamål undertecknade han den 25 juli 1830 de så kallade juliordonnanserna. Som stöd för dessa återropades författningens 14:e artikel, som gav kungen rätt att utfärda reglementen och förordningar nödvändiga för lagarnas verkställighet och statens trygghet. De fyra ordonnanserna, som publicerades den 26 juli, inkluderade kraftigt inskränkt tryckfrihet, deputeradekammarens upplösning, kommande nyval samt en helt ny vallag med höjd census. Resultatet skulle bli att den liberala medelklassen exkluderades helt och hållet från valdeltagandet.

Friheten på barrikaderna (franska: La Liberté guidant le peuple) är en målning av Eugène Delacroix för att hylla minnet av den franska julirevolutionen 1830. Målningen färdigställdes under hösten samma år.

Karl utsåg Ludvig Filip till förmyndare för sin sonson. Den revolutionära regeringen utnyttjade Ludvig Filips popularitet, och han valdes vid Karl X:s abdikation till fransmännens konung, "*av Guds nåde och folkets vilja*". Ludvig Filip försökte bli betraktad som reformvänlig och liberal, men istället kom hans regim att utmärkas av korruption. Frankrikes allt starkare industrialisering åstadkom dock en allt större grupp arbetare. I ett försök att understryka sin samhörighet med revolutionens Frankrike lät Ludvig Filip 1841 återföra Napoleons stoft till Paris. Han lyckades dock inte vinna arbetarnas och det lägre borgerskapets stöd. I Paris anordnades reformbanketter, där man dryftade sitt politiska missnöje. Regeringens förbud av en sådan blev startskottet för februarirevolutionen 1848...

Louis Philippe d'Orléans (1773–1850), fotografi taget 1842

Under 1830- och 40-talet så kom den industriella revolutionen att nå Frankrike vilket skapade massor med fattiga industriarbetare. För dessa blev kungen en symbol för allt sämre levnadsvillkor. Missnöjet sammanfattades av journalisten Charles Philipon i en teckning, som snart blev odödlig med hjälp av satirtecknaren Honoré Daumier. Så här såg teckningen från 1831 ut

LES POIRES,

Faites à la vue d'artistes de Paris qui le Directeur de la CARICATURE.

Vendues pour payer les 6,000 fr. d'amende du journal le *Charivari*.

(CHEZ AUBERT, GALERIE VÉRO-DODAT)

Si, pour reconnaître le mystère dans une caricature, vous n'avez pas qu'il soit désigné autrement que par la ressemblance, vous tombez dans l'absurdité. Voyez ces croquis infernaux, auxquels j'aurais peut-être dû barrer ma défense :

Ce croquis ressemble à Louis-Philippe, vous conclurez donc ?

Alors il faudra condamner celui-ci, qui ressemble au premier.

Puis condamner cet autre, qui ressemble au second.

Et enfin, si vous êtes conséquents, vous ne sauriez absoudre cette poire, qui ressemble aux croquis précédents.

Ainsi, pour une poire, pour une herse, et pour toutes les têtes grotesques dans lesquelles le hasard ou la malice aura placé cette toute ressemblance, vous pourrez infliger à l'auteur cinq ans de prison et cinq mille francs d'amende !!
Ayez, Messieurs, que c'est là que singulière liberté de la presse !!

Målningar, teckningar samt fotografier är viktiga källor till vår historia. Titta på de tre olika bilderna – på vilket sätt speglar de fransk 1800-talshistoria?

- *Vad är budskapet i respektive bild?*
- *Vilka är fördelarna respektive nackdelarna med respektive bild som historisk källa?*
- *Om vi ser de tre bilderna i ett sammanhang – fransk politisk historia 1830 till 1848 – vad är di tolkning av detta sammanhang?*